

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Barbora Kollárová

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: Zprostředkování tématu jinakosti na 1. stupni ZŠ v hodinách literární výchovy

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Filip Komberec, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citačním apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice, resp. interpunkci.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Diskuze a Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Posuzovaná diplomová práce se zabývá zprostředkováním tématu jinakosti na 1. stupni ZŠ prostřednictvím práce s textem. Téma vycházelo z autorčina zájmu a při jeho zpracování postupovala velice systematicky a samostatně. A přestože se jedná o časté téma závěrečných prací, zpracování Bány Kollárové považují za vysoce nadstandardní.

V teoretické části jsou vymezeny všechny základní pojmy a témata spojená s odlišností, včetně analýzy tématu jinakosti v současném RVP ZV, a věnuje se rovněž předsudkům a stereotypům. Dále jsou uvedeny metody výuky literární výchovy a programu RWCT (*Reading and Writing for Critical Thinking*), z nichž autorka vychází při přípravě lekcí v praktické části, společně s charakteristikou rozvoje čtenářství, včetně integrativního pojetí čtenářské gramotnosti. Teoretická a empirická část jsou v této podobě funkčně provázány.

Kapitoly v teoretické části na sebe logicky navazují – autorka vždy nejprve pojmy definuje a následně je zařazuje do širšího kontextu. Ke zpracování teoretické části diplomantka používala dostupné domácí i zahraniční informační zdroje a prokázala, že je schopna pracovat s odbornou literaturou, vyzdvihnout to podstatné a kompilovat informace z různých zdrojů.

Za velmi cennou potom považují kapitolu 5.2, v níž autorka odpovídá na první výzkumnou otázku, a to: „Jaké publikace pro děti a mládež zprostředkovávají téma jinakosti, jak je můžeme klasifikovat dle jednotlivých typů jinakosti a do kterých literárních žánrů je zařadit?“. Autorka na základě pečlivé analýzy, kterou upřímně popisuje na straně 43, předkládá knižní tituly z oblasti literatury pro děti a mládež seřazené podle 5 druhů jinakosti, které identifikovala v odborné literatuře: multikulturní jinakost; vzhledová jinakost; dítě se speciálními vzdělávacími potřebami; odlišné rodinné zázemí; odlišné zájmy, názory a postoje. Všechny tituly opatřuje i stručnou anotací, jedná se o tituly kvalitní, které mají vhodný didaktický potenciál i estetickou hodnotu.

Praktická část je designována jako návrh šesti promyšlených lekcí s různými typy jinakosti, pečlivě vybraných z výše uvedeného výběru s ohledem na charakteristiky dětí mladšího školního věku a jejich čtenářské dovednosti napříč 1. stupněm ZŠ (*Strakáč a Tioni, Kamil neumí létat: pohádka o špačkovi knihomolovi, Kiko a tajemství papírového motýla, Jak voní týden a Pravidla skutečných ninjů*). Návrhy lekcí považují za velice zdařilé. Autorka vychází z kvalitních literárních textů a výuku plánuje v souladu s konstruktivistickým pojetím výuky. Všechny lekce byly pečlivě připraveny, funkčně jsou využívány metody RWCT – v souladu se stanovenými cíli – a jsou součástí příloh, stejně jako pracovní listy – a to jak prázdné pro využití ve výuce, tak vyplněné žáky – autorce tak sloužily jako důkazy o (na)učení. Všechny navržené lekce byly realizovány a evaluovány autorkou samou a dalším pedagogem.

Rovněž praktická část je skvěle koncipována: autorka formuluje cíle a výzkumné otázky, pečlivě charakterizuje výzkumný vzorek i metody sběru dat: nestrukturované zúčastněné pozorování, terénní poznámky, tematickou analýzu a dotazník. Všechna svá tvrzení autorka dokládá daty, která byla součástí výzkumu. Bára rovněž kriticky reflektuje své lekce a je otevřená námětům pedagogů, kteří lekce odučili. Oceňují sepsaná doporučení pro učitelskou praxi, která vzešla

z realizace a evaluace lekcí. Věřím, že jak lekce, tak doporučení mohou být pro učitele z praxe cennou inspirací ve výuce.

V rámci Errat doporučuji jen opravit drobné překlepy, např. ponechání anglických uvozovek (s. 15), na straně 18 v předposledním odstavci je chybně uveden rok vydání RVP ZV (2032 místo 2023); na straně 54 je u titulu Slon a mravenec uveden v anotaci Autor, namísto autorky (Daisy Mrázková). Tyto překlepy nesnižují výslednou kvalitu závěrečné práce. Ale vzhledem k nadstandardní kvalitě celé práce bych je doporučila opravit formou Errat.

Celou práci považuji za velmi dobře zpracovanou, s velkým zájmem o dané téma. Diplomantka Bára Kollárová prokázala své hluboké znalosti teoretické, tak didaktické a empirické. Navržené aktivity byly vhodně naplánovány a výborně realizovány. Kromě toho prokázala i své schopnosti výzkumné – a to jak v plánování výzkumu, tak jeho realizaci a interpretaci výsledků.

Závěrem Báře velice děkuji za její zodpovědnou a pečlivou práci, zájem o zkvalitnění čtenářství u žáků a rozvoj jejich osobnosti prostřednictvím emočního a sociálního porozumění. Jsem přesvědčena, že vše, co se naučila, zúročí při své další práci.

D. Otázky k obhajobě

1. Který z titulů odborné literatury byl pro Vás nejcennější a proč?
2. Která lekce se Vám realizovala nejnáročněji a proč? Bylo to volbou tématu, knižního titulu, či jiným důvodem?
3. V Závěru uvádíte, že byste ráda v budoucnu na tuto práci navázala. Mohla byste blíže specifikovat, jakým směrem byste se chtěla ubírat?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci považuji za nadstandardní, vysoce kvalitní a inspirativní do školské praxe, ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 16.5.2024

Podpis